

פסיכיאטריה

(שנה ג' סמסטר א')

מרכזת הוראת הקורס:

מיכל אנגלרד-הרשלר RN,M.Occ.H

hershlerm@gmail.com

שנה"ל תשפ"א 2020-2021

מרצה: גב' נוגה ויזל שקד - כתובת מייל: nwigsels@staff.haifa.ac.il

שעות קבלה:

בתיאום מראש

דרישות הקורס:

מכיוון שהקורס מבוסס על דיוני מליאה ושותפות מלאה של הסטודנטים, הסטודנטים נדרשים לפתוח מצלמות בשיעורים. במקרה שהשיעור יוקלט תמונות הגלריה לא יצולמו, אי פתיחת מצלמה תחשב כהיעדרות.

מקרים אישיים בודדים יקבלו התייחסות אישית.

מבנה הקורס:

הקורס מתקיים ביום ראשון סה"כ 51 ש'

על פי הפירוט המופיע בסוף הסילבוס, ובמודל.

בקורס 5 שיעורים מתוקשבים והרצאת אורח (6 שיעורים – היבטים סיעודיים בבריאות הנפש).

מתודולוגיה:

הרצאות מקוונות בזום, הרצאות מתוקשבות, לימוד עצמי.

הערכה:

תכני החומר הנלמד: היכרות עם עולם הפסיכיאטריה + היבטים סיעודיים בבריאות הנפש, יחולקו ליחידות לימוד- 5 יחידות לימוד, כאשר על כל יחידת לימוד יהיה מבדק ממוחשב ובזום של הקורס.

הציון הסופי של הקורס יהיה ממוצע של ארבעת המבדקים הטובים ביותר מינימום מעבר 65.

במהלך הקורס יכולים להיות שינויים, עליהם תקבלו הודעה מראש.

חלוקת תכני הלימוד תהיה להלן:

1. פסיכوزה, סכיזופרניה, הפרעות אישיות- מבדק 15/11
2. הפרעות חרדה, OCD, הפרעות הקשורות בטרואמה- מבדק 29/11
3. דיכאון, אובדנות, הפרעות אפקטיביות- 20/12
4. הפרעות סומטיות, הפרעות נוירולוגיות התפתחותיות, סמים ואלכוהול, הפרעות אכילה- מבדק 17/1
5. היבטים סיעודיים בבריאות הנפש- מבדק 31/1

הכרות עם עולם הפסיכיאטריה

מרצה: גב' נוגה ויזל שקד

מטרות הקורס:

- הכרות עם הפסיכופתולוגיה תוך שימת דגש על נקודת המבט פסיכיאטרית, הכרות עם האבחון והשפה הפסיכיאטרית ומגע עם הטיפול הפסיכיאטרי והפסיכו-תרפויטי.
- הכרות עם קשת ההתנהגויות האנושיות מהנורמאלי ועד הלא נורמאלי. נדון בקורס על מהות ההגדרות הללו, ונבחן את האפשרות להשתמש בהן בלי להיות שיפוטיים.
- קימת בציבור דיכוטומיה המפרידה בין הגוף לנפש. הפסיכיאטריה, היושבת על התפר בין הגוף לנפש מנסה לחבר את שני העולמות. במהלך הקורס נבדוק האם הדבר אפשרי וכיצד.

נושאים מרכזיים:

1. מבוא
2. הפרעות חרדה
3. Trauma & Stressor-Related Disorders
4. OCD & Related Disorders
5. הפרעות אישיות
6. הפרעות אכילה
7. הפרעות אפקטיביות
8. סכיזופרניה
9. סמים ואלכוהול
10. הפרעות נוירולוגיות התפתחותיות
11. הפרעות סומטיות
12. דיכאון ואובדנות
13. טיפולים נוספים בפסיכיאטריה: פסיכותרפיה, ECT.
14. פסיכופרמקולוגיה

ביבליוגרפיה

Townsend, M. C. (2015). Psychiatric Mental Health Nursing: Concepts of Care in Evidence-Based Practice (8th ed.), Philadelphia, PA; Davis Co

1. ספר חובה!!!

מוניץ, אליצור, טיאנו, נוימן (2010) פרקים נבחרים בפסיכיאטריה, מהדורה חמישית, הוצאה לאור: דיונון

הפרקים הנדרשים לקורס:

○ חרדה עמודים: 291-270, 340-351

○ הפרעות אישיות עמודים: 379-403

○ הפרעות אפקטיביות עמודים: 216-241

○ סכיזופרניה עמודים: 169-207

○ סמים ואלכוהול עמודים: 555-569

2. אפטר, הטב, ויצמן, טיאנו (1999) פסיכיאטריה של הילד והמתבגר, מהדורה שנייה, הוצאה לאור: דיונון

○ הפרק הנדרש לקורס: הפרעות אכילה עמודים: 305-317

היבטים סיעודיים בתחום בריאות הנפש ופסיכיאטריה

מרצה: נוגה ויזל שקד M.A R.N

הקורס יעסוק בתמורות שחלו בשנים האחרונות בטיפול בנפגעי הנפש. יושם דגש על מקומה של האחות בטיפול ובניהול הטיפול בהפרעות נפשיות וילמדו עקרונות של מניעה, אומדן, תכנון והתערבות בפרט ובמשפחתו במצבים פסיכיאטריים שונים, על פני הרצף אשפוז קהילה. נעסוק בגישות טיפוליות נבחרות לטיפול בבעיות נפשיות ובמסגרת החוקית לטיפול בנפגעי נפש.

מטרות הקורס:

1. פיתוח תפיסת עולם כוללנית הנשענת על הבנה ביו פסיכו סוציאלית של הפרעות נפשיות ומתייחסת למכלול צרכיו של האדם הסובל מבעיות נפשיות
2. פיתוח עמדה אמפטית כלפי נפגעי הנפש
3. דיון במקומה של האחות כמנהלת הטיפול בחולה הסובל ממחלת נפש
4. חשיפה לגישות טיפוליות מקובלות
5. הקניית ידע בזיהוי אומדן וטיפול סיעודי במצבים פסיכיאטריים שונים ומצבי הירום בפסיכיאטריה.
6. הקניית ידע בנוגע לזכויות נפגעי הנפש ולהיבטים חוקיים בטיפול בנפגעי הנפש

תכני הקורס:

- מבוא- התפתחות הפסיכיאטריה והרפורמות במערך בריאות הנפש בארץ
- ריאיון מטופל הסובל ממחלת נפש - עקרונות, אומדן סטטוס מנטאלי
- מצבי חירום בפסיכיאטריה (delirium אובדנות, אלימות, מצבים מסכני-חיים נוספים)
- התמודדות עם מחלת נפש - סיפור אישי- מפגש עם מתמודדים עם מחלת נפש, סיפור ההתמודדות, שאלות ודיון.
- מקומה של האחות במתן טיפול פסיכופרמקולוגי, בטיפול בנזעי חשמל
- שיקום נפגעי נפש- באשפוז ובקהילה
- גישות נבחרות לטיפול בהפרעות נפשיות
- החוק לטיפול בחולי נפש ותקנותיו

רשימה ביבליוגרפית:

- אליצור, א. טיאנו, ש. מוניץ, ח. ונוימן, מ. (2010) פרקים נבחרים בפסיכיאטריה. מהדורה חמישית, עורך, חנן מוניץ. תל אביב: פפירוס.
- פרק 3: מושג הנורמה בפסיכיאטריה, עמ' 87-90
- פרק 4: פסיכופתולוגיה, עמ' 93-109
- פרק 5: הבדיקה הפסיכיאטרית של החולה ומשפחתו, עמ' 111-130
- פרק 6: סיווג המחלות בפסיכיאטריה ועקרונותיו, עמ' 133-142
- פרק 7: תסמונות פסיכואורגניות, עמ' 147-155
- פרק 22: מצבי חירום בפסיכיאטריה, עמ' 449-458
- פרק 26: הטיפולים הביולוגיים בפסיכיאטריה, עמ' 587-610
- פרק 33: היבטים משפטיים של הטיפול בחולי הנפש, עמ' 721-729
- שצמן ח. וכץ ג. (1999). סיעוד חולה הנפש. דיונון: אוניברסיטת תל אביב. עמ' 33-55, עמ' 92-152, עמ' 184-197, עמ' 201-257, עמ' 279-301
- Bauml, J. Frobose, T. Kraemer, S. Rentrop, M & Pitschel-Walz, G (2006) Psychoeducation: A Basic Psychotherapeutic Intervention for Patients with Schizophrenia and Their Families. *Schizophrenia Bulletin* vol. 32 no. S1 pp. S1-S9,
- Kerch, A.M. (2012) Lippincott's Nursing Drug Guide. Lippincott Williams & Wilkins, New-York
- Townsend, M. C. (2012) Psychiatric Mental Health Nursing: Concepts of Care in Evidence-Based Practice, Davis Company 7th ed.

ספרות מומלצת:

1. גופמן, א. (תרגום 2006) על מאפייני המוסדות הטוטליים, עריכה מדעית: אורי רם, תל אביב: רסלינג.
2. לאינג, ר.ד (תרגום, תשל"ה 1977). האני החצוי. תל אביב: הקיבוץ המאוחד.
3. פוקו, מ. (1986) תולדות השיגעון בעידן התבונה. ירושלים: כתר.
4. קייסמנט, פ (1988) ללמוד מן המטופל. דביר

פירוט השעות:

השיעורים יהיו במתכונת זום בכל יום ראשון מהשעה 08:30 ועד השעה 11:00 הפסקות לפי דרישה והחלטה משותפת עם המרצה.